

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

(повна назва підрозділу)

КАФЕДРА ПЕРЕКЛАДУ

(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА

MODERN UKRAINIAN LITERARY LANGUAGE

рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____

тип дисципліни _____ нормативна (обов'язкова) _____

мова викладання _____ українська _____

Робоча програма навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» є одним зі складників комплексної підготовки фахівців галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В 11 Філологія, спеціалізації В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша мова – англійська, ОП «Юридичний переклад».

«__» _____ 2025 р. 26 с.

Розробник: *Гогоренко Олена Володимирівна*, доктор філологічних наук, доцент, в.о. декана філологічного факультету

Проект робочої програми навчальної дисципліни «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА» розглянуто на засіданні кафедри перекладу
Протокол № 5 від «30» травня 2025 р.

В.о. завідувача кафедри

Анжеліка СОЛОДКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА» розглянуто Науково-методичною радою філологічного факультету
Протокол № 6 від «11» червня 2025 р.

Голова

Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

Андрій ЛАБАРТКАВА

Робоча програма навчальної дисципліни «СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА» затверджено Навчально-методичною радою НУК
Протокол № 6 від «25» червня 2025 р.

Голова НМР НУК

Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Гогоренко О. В., 2025

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни.....	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни.....	6
3. Передумови для вивчення дисципліни	6
4. Очікувані результати навчання.....	6
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування.....	17
7. Форми поточного та підсумкового контролю	18
8. Критерії оцінювання результатів навчання	23
9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.....	25
10. Рекомендовані джерела інформації.....	25

ВСТУП

Анотація

Вивчення дисципліни «Сучасна українська літературна мова» має сприяти засвоєнню студентами інформації про систему засобів сучасної української літературної мови, специфіку їхніх структури і функцій. Ця дисципліна має теоретико-практичний характер, адже її призначення полягає в тому, щоб надати студентам можливість як засвоїти теоретичну інформацію, так і набути практичних навичок аналізу мовного матеріалу.

Зміст навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» структуровано за рівневим принципом, оскільки її вивчення передбачає формування у студентів знань про специфіку системної організації кожного рівня сучасної української мови (фонетико-фонологічного, лексико-семантичного, морфемно-дериваційного, морфологічного, синтаксичного), склад, структуру і функціональні особливості одиниць кожного з цих рівнів.

Ключові слова: *українська мова, фонетика, фонологія, лексикологія, морфемологія, дериватологія, морфологія, синтаксис.*

Abstract

The study of the discipline “Modern Ukrainian Literary Language” should help students learn about the system of modern Ukrainian literary language, the specifics of their structure and functions. This discipline has a theoretical and practical nature, because its purpose is to provide students with the opportunity to both learn theoretical information and acquire practical skills of analysis of language material.

The content of the discipline “Modern Ukrainian Literary Language” is structured on a level basis, as its study involves the formation of students’ knowledge of the specifics of the system organization of each level of modern Ukrainian (phonetic-phonological, lexical-semantic, morpheme-derivational, morphological, syntactic), composition, structure and functional features of the units of each of these levels.

Key words: *Ukrainian language, phonetics, phonology, lexicology, morphemology, derivatology, morphology, syntax.*

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 10	Галузь знань <i>В Культура, мистецтво та гуманітарні науки</i>	<i>Обов'язкова (нормативна)</i>	
Модулів – 5		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 11		2-й, 3-й	2-й, 3-й
Електронна адреса РПНД на сайті Університету	Спеціальність: <i>В 11 Філологія</i> Спеціалізація: <i>В 11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша мова – англійська</i> Освітня програма <i>«Юридичний переклад»</i>	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання – <i>курсова робота</i>		3-й, 4-й, 5-й,	
		Лекції	
		45 год.	
Загальна кількість годин 300		Практичні заняття	
		45 год.	
Тижневих годин для денної форми навчання: <u>авдиторних:</u> - 3-й сем. – 2 г. - 4-й сем. – 2 г. - 5-й сем. – 2 г. <u>самостійної роботи:</u> - 3-й сем. – 6 г. - 4-й сем. – 6 г. - 5-й сем. – 2 г. -	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		210 год.	
		Індивідуальні завдання: 90 год. (5-й сем.)	
		Вид контролю: - залік (3-й, 4-й, 5-й сем.),	
		Форма контролю: комбінована.	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Сучасна українська літературна мова» є формування у здобувачів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 08. Здатність працювати в команді та автономно.

ФК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 14. Уміння структурувати форму (план вираження) і семантику (план змісту) мовних і мовленнєвих одиниць.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є такі дисципліни, як «Загальне мовознавство» та «Українська мова за професійним спрямуванням».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у здобувачів таких програмних результатів навчання:

ПРН 08. Знати й розуміти систему української мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми української літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1.

Фонетика, фонологія і лексикологія сучасної української літературної мови

Змістовий модуль 1. Фонетика і фонологія

Тема 1. Сучасна українська літературна мова як об'єкт вивчення і навчальна дисципліна. Чинна законодавча база, що регулює функціонування української мови.

Література: 1 [стор.6-15]; 2 [стор. 7-14], 4 [стор. 3-16], 5 [стор. 8-16].

Тема 2. Об'єкт фонології і фонетики сучасної української літературної мови. Одиниці фонетико-фонологічної системи (фонема, звук, алофон). Артикуляційні, акустичні характеристики фонем сучасної української літературної мови.

Література: 1 [стор. 39-41]; 2 [стор. 165- 171], 4 [стор. 17, 43-47], 5 [стор. 17, 40-42].

Тема 3. Система консонантизму і система вокалізму сучасної української літературної мови. Фонематична транскрипція.

Література: 1 [стор. 94-96, 98-100, 102]; 2 [стор. 215-230], 4 [стор. 23-32, 47-63], 5 [стор. 25-29, 43].

Тема 4. Комбінаторні і позиційні зміни фонем (асиміляція, акомодация, спрощення в групах приголосних, редукція, вокалізація).

Література: 1 [стор. 104-114]; 2 [стор. 194-214], 4 [стор. 33-41], 5 [стор. 30-35].

Тема 5. Поділ мовленнєвого потоку (фонетична фраза, фонетична синтагма, фонетичний такт /фонетичне слово). Фонетична транскрипція.

Література: 1 [стор.79-88]; 2 [стор. 242-252], 4 [стор. 18-21, 42], 5 [стор. 21, 36-39].

Змістовий модуль 2. Лексикологія

Тема 6. Об'єкт лексикології сучасної української літературної мови. Одиниці лексико-семантичного рівня (лексема, семема, сема).

Література: 1 [стор. 117-120]; 2 [стор. 24-26], 4 [стор. 116-118], 5 [стор. 212-215].

Тема 7. Лексичне значення та його типи. Полісемія і моносемія лексем.

Література: 1 [стор.20-22]; 2 [стор. 47-63], 4 [стор. 119-121], 5 [стор. 216-218].

Тема 8. Семантична структура лексеми. Типи семем. Типи сем. Методологія компонентного (семно-семемного) аналізу лексеми.

Література: 2 [стор. 29-46], 7 [стор. 209-219].

Тема 9. Міжлексемна парадигматика: лексико-семантичні поля (ЛСП), синонімічні ряди, антонімічні пари.

Література: 1 [стор. 22-24]; 2 [стор. 69-84], 4 [стор. 124-125], 5 [стор. 221-225].

Тема 10. Міжлексемна парадигматика: омонімія, паронімія. Диференціація полісемії та омонімії лексем.

Література: 1 [стор.22-23]; 2 [стор. 64-69], 4 [стор.122-124], 5 [стор. 219-221].

Тема 11. Класифікація лексики сучасної української літературної мови (за походженням, активністю функціонування, нормативно-стилістичними характеристиками).

Література: 1 [стор.24-28]; 2 [стор. 85-119], 4 [стор.126-136], 5 [стор. 226-251].

Модуль 2.

Морфемологія і дериватологія сучасної української літературної мови

Змістовий модуль 3. Морфемологія

Тема 12. Об'єкт морфемології. Морфеміка і морфемологія. Одиниці морфемології (морфема, морф, аломорф).

Література: 3 [стор. 11-12], 4 [стор. 145-146], 5 [стор. 328].

Тема 13. Типи морфем сучасної української мови (структурно-позиційні, матеріальні, функціонально-семантичні).

Література: 1 [стор.150-153]; 3 [стор. 12-15], 4 [стор. 146-149], 5 [стор. 329-332].

Тема 14. Морфемна структура українського слова. Методологія морфемологічного аналізу.

Література: 1 [стор.150, 155]; 3 [стор. 18-20], 4 [стор.153-154].

Тема 15. Основа слова. Типи основ.

Література: 1 [стор.153-155]; 3 [стор. 16-18], 4 [стор. 150-153], 5 [стор. 326-328].

Змістовий модуль 4. Дериватологія

Тема 16. Об'єкт дериватології. Деривація. Типи деривації.

Література: 3 [стор. 20-21], 4 [стор. 155-156], 5 [стор. 333-334].

Тема 17. Синтагматичні відношення в дериваційній системі. Морфонологічні зміни.

Література: 3 [стор. 21-23], 4 [стор. 156-158].

Тема 18. Парадигматичні відношення в дериваційній системі.

Література: 5 [стор. 334-337].

Тема 19. Способи і типи словотвору.

Література: 1 [стор.155-169], 3 [стор. 25-29], 4 [стор. 160-165], 5 [стор. 337-345].

Тема 20. Словотвірні типи і словотвірні моделі. Методологія дериватологічного аналізу.

Література: 3 [стор. 24-25], 4 [стор. 159-160].

Модуль 3.

Морфологія сучасної української літературної мови

Змістовий модуль 5. Загальні засади морфології сучасної української літературної мови

Тема 21. Об'єкт морфології. Одиниці морфології (морфологічна форма, формомодель, форматив, морфологічна парадигма)

Література: 1 [стор. 176-179]; 3 [стор. 53-54], 4 [стор. 198-199], 5 [стор. 367-369].

Тема 22. Морфологічні значення і засоби їх вираження. Типи і способи формотворення.

Література: 4 [стор. 19-196], 5 [стор. 369-370].

Тема 23. Морфологічні парадигми і категорії. Типи морфологічних парадигм і категорій в сучасній українській мові.

Література: 4 [стор. 194-196], 5 [стор. 369-370].

Тема 24. Морфологічна класифікація словникового складу сучасної української літературної мови. Частини мови і лексико-граматичні розряди. Явище транспозиції.

Література: 1 [стор.176-179]; 3 [стор. 54-56], 4 [стор. 199-201], 5 [стор. 373-375].

Змістовий модуль 6. Морфологія іменника

Тема 25. Іменник як частина мови. Транспозиція іменників і субстантивація. Лексико-

граматичні розряди іменників.

Література: 1 [стор.179-184]; 3 [стор. 56-60], 4 [стор. 201-205], 5 [стор. 375-382].

Тема 26. Категорія роду іменника.

Література: 1 [стор. 185-188]; 3 [стор. 61-62], 4 [стор. 206-208], 5 [стор. 383-386].

Тема 27. Категорія числа іменника.

Література: 1 [стор.189-190]; 3 [стор. 63-64], 4 [стор. 209-211], 5[стор. 387-388].

Тема 28. Категорія відмінка іменника. Відмінювання іменників. Методологія морфологічного аналізу іменників.

Література: 1 [стор.191-209]; 3[стор. 65-80], 4 [стор. 219-228], 5 [стор.389-405].

Змістовий модуль 7. Морфологія іменних частин мови

Тема 29. Прикметник як частина мови. Ад'єктивація і транспозиція прикметників. Лексико-граматичні розряди прикметників.

Література: 1 [стор. 211-215]; 3 [стор. 81-88], 4 [стор. 229-238], 5 [стор. 405-411].

Тема 30. Формотворення і словозміна прикметників

Література: 1 [стор. 216-222]; 3 [стор. 89-91], 4 [стор. 239-242], 5 [стор. 413-416].

Тема 31. Числівник як частина мови. Розряди числівників. Відмінювання числівників.

Література: 1 [стор.225-236]; 3 [стор. 92-102], 4 [стор. 243-253], 5 [стор. 417-425].

Тема 32. Займенникові слова в системі частин мови. Розряди займенникових слів.

Література: 1 [стор.236-247.]; 3 [стор. 103-113], 4 [стор. 254-264], 5 [стор. 425-431].

Змістовий модуль 8. Морфологія дієслова

Тема 33. Дієслово як частина мови. Дієвідмінювання. Структура дієслівної парадигми

Література: 1 [стор. 248-252]; 3 [стор. 113-116], 4 [стор. 265-268], 5 [стор. 505-506].

Тема 34. Непредикативні категорії дієслова (категорія стану).

Література: 1 [стор. 253-261]; 3 [стор. 121-126], 4 [стор. 273-281], 5 [стор. 509-511].

Тема 35. Непредикативні категорії дієслова (категорія виду).

Література: 1 [стор. 253-261]; 3 [стор. 117-121], 4 [стор. 269-272], 5 [стор. 507-509].

Тема 36. Предикативні категорії дієслова. Категорія часу

Література: 1 [стор.264-268]; 3 [стор. 129- 133], 4 [стор. 282-285], 5 [стор. 514-517].

Тема 37. Предикативні категорії дієслова: категорія способу, категорія особи.

Література: 1 [стор. 262-263. 267,273]; 3 [стор.127-128, 133-135], 4 [стор. 279-282, 285-289], 5 [стор. 512-514, 518-520].

Тема 38. Непредикативні форми дієслова: інфінітив, дієприслівник

Література: 1 [стор. 280-282]; 3 [стор. 139-140], 4 [стор. 293-295], 5 [стор. 524-525].

Тема 39. Дієприкметник в сучасній українській мові. Морфологічні і синтаксичні властивості дієприкметника як вираження його семантичного синкретизму. Ад'єктивація дієприкметників. Безособово-предикативні форми дієприкметників на *-но*, *-то*.

Література: 1 [стор. 274- 280]; 3 [стор. 136-139], 4 [стор. 290-293], 5 [стор. 521-524].

Змістовий модуль 9. Морфологія незмінюваних частин мови

(Прислівник. Предикативи. Службові частини мови. Модальні слова. Вигук)

Тема 40. Прислівник як частина мови. Адвербіалізація і транспозиція прислівників. Розряди прислівників.

Література: 1 [стор. 283-286]; 3 [стор. 141-143], 4 [стор. 295-297], 5 [стор. 525-530].

Тема 41. Предикативи. Модальні слова.

Література: 8 [стор. 294-297, 374-376].

Тема 42. Службові частини мови (прийменник, сполучник, частка). Вигук.

Література: 1 [стор. 293- 304]; 3 [стор. 143-158], 4 [стор. 295-310], 5 [стор. 567-578].

Модуль 4.

Синтаксис сучасної української літературної мови

Змістовий модуль 10. Синтаксис простого речення

Тема 43. Об'єкт синтаксису сучасної української літературної мови. Одиниці синтаксису (речення, словосполучення, синтаксема).

Література: 1 [стор. 305-312]; 3 [стор. 161-167], 4 [стор. 311-317, 322-329], 5 [стор. 604-617].

Тема 44. Просте речення. Типи простого речення. Граматична основа простого речення.

Структурний, актуальний, семантичний поділ простого речення. Структурно-семантична схема простого речення.

Література: 1 [стор.324-341]; 3 [стор. 181-197], 4 [стор. 330-331].

Тема 45. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок. Засоби вираження і типи підмета і присудка.

Література: 1 [стор. 346-358]; 3 [стор. 202-215], 4 [стор. 331-335], 5 [стор. 617-624].

Тема 46. Односкладні речення. Типи односкладних речень. Неповні і неподільні прості речення.

Література: 1 [стор. 374-409]; 3 [стор. 216-219, 231-250], 4 [стор. 344-349], 5 [стор. 630-636].

Тема 47. Поширювачі основи простого речення. Члени речення і синтаксеми.

Література: 1 [стор 360- 372], 3 [стор. 219-230], 4 [стор. 335-344], 5 [стор. 625-629].

Тема 48. Просте ускладнене речення.

Література: 1 [стор. 410-438]; 3 [стор. 251-297], 4 [стор. 350-366], 5 [стор. 679-687].

Змістовий модуль 11. Синтаксис складного речення

Тема 49. Складне речення. Типи складних речень.

Література: 1 [стор. 442-444, 460-465]; 3 [стор. 298-320], 4 [стор. 367-371], 5 [стор. 632-635].

Тема 50. Складносурядні і безсполучникові складні речення.

Література: 1 [стор. 445-450]; 3 [стор. 321-327,], 4 [стор. 372-374, 388-394], 5 [стор. 736-740, 753-756].

Тема 51. Складнопідрядні речення. Складнопідрядні речення розчленованої і нерозчленованої структури. Багатокомпонентні складнопідрядні речення. Типи підрядного зв'язку. Лінійна і рівнева схеми багатокомпонентного складного речення.

Література: 1 [стор. 451-459, 468- 472]; 3 [стор. 328-358], 4 [стор. 375-388], 5 [стор. 741-752].

Тема 52. Багатокомпонентні складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку. Лінійна і рівнева схеми багатокомпонентного складного речення.

Література: 1 [стор. 474-478]; 3 [стор. 359-370], 4 [стор. 395-405], 5 [стор. 757-762].

Модуль 5. Курсова робота

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		Лек**	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1.										
Фонетика, фонологія і лексикологія сучасної української літературної мови										
Змістовий модуль 1. Фонетика і фонологія										
Тема 1. Сучасна українська літературна мова як об'єкт вивчення і навчальна дисципліна. Чинна законодавча база, що регулює функціонування української мови.	3	1			2					
Тема 2. Об'єкт фонології і фонетики сучасної української літературної мови. Одиниці фонетико-фонологічної системи (фонема, звук, алофон). Артикуляційні, акустичні характеристики фонем сучасної української літературної мови.	3	1			2					
Тема 3. Система консонантизму і система вокалізму сучасної української літературної мови. Фонематична транскрипція.	3	1	1		1					
Тема 4. Комбінаторні і позиційні зміни фонем (асиміляція, акомодация, спрощення в групах приголосних, редукція, вокалізація)	3	1	1		1					
Тема 5. Поділ мовленнєвого потоку (фонетична фраза, фонетична синтагма, фонетичний такт /фонетичне слово). Фонетична транскрипція	3				3					
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	15	4	3		8					
Змістовий модуль 2. Лексикологія										
Тема 6. Об'єкт лексикології сучасної української літературної мови. Одиниці лексико-семантичного рівня (лексема, семема, сема).	3	1			2					
Тема 7. Лексичне значення та його типи. Полісемія і моносемія лексем.	3	1	2		0					
Тема 8. Семантична структура лексеми. Типи семем. Типи сем. Методологія компонентного (семно-	3	1	2		0					

[illegible]

Тема 21. Об'єкт морфології. Одиниці морфології (морфологічна форма, формомодель, форматив, морфологічна парадигма)	3	0	1		2					
Тема 22. Морфологічні значення і засоби їх вираження. Типи і способи формотворення.	4	1	1		2					
Тема 23. Морфологічні парадигми і категорії. Типи морфологічних парадигм і категорій в сучасній українській мові.	4	1	0		3					
Тема 24. Морфологічна класифікація словникового складу сучасної української літературної мови. Частини мови і лексико-граматичні розряди. Явище транспозиції.	4	2	2		0					
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	15	4	4		7					
Змістовий модуль 6. Морфологія іменника										
Тема 25. Іменник як частина мови. Транспозиція іменників і субстантивація. Лексико-граматичні розряди іменників.	4	1			3					
Тема 26. Категорія роду іменника.	4		1		3					
Тема 27. Категорія числа іменника	4		1		3					
Тема 28. Категорія відмінка іменника. Відмінювання іменників. Методологія морфологічного аналізу іменників.	3	1	2		0					
<i>Разом за змістовим модулем 6</i>	15	2	4		9					
Змістовий модуль 7. Морфологія іменних частин мови										
Тема 29. Прикметник як частина мови. Ад'єктивація і транспозиція прикметників. Лексико-граматичні розряди прикметників.	4	2			2					
Тема 30. Формотворення і словозміна прикметників.	4		2		2					
Тема 31. Числівник як частина мови. Розряди числівників. Відмінювання числівників.	4	1			3					
Тема 32. Займенникові слова в системі частин мови. Розряди займенникових слів.	3	1			2					
<i>Разом за змістовим модулем 7</i>	15	4	2		9					
Змістовий модуль 8. Морфологія дієслова										
Тема 33. Дієслово як частина мови. Дієвідмінювання.	4	1			3					

Структура дієслівної парадигми.										
Тема 34. Непредикативні категорії дієслова (категорія стану.	4	1	1		2					
Тема 35. Непредикативні категорії дієслова (категорія виду).	4	1	1		2					
Тема 36. Предикативні категорії дієслова. Категорія часу.	4		1		3					
Тема 37. Предикативні категорії дієслова: категорія способу, категорія особи.	4		1		3					
Тема 38. Непредикативні форми дієслова: інфінітив, дієприслівник	4	2	2		0					
Тема 39. Дієприкметник в сучасній українській мові. Морфологічні і синтаксичні властивості дієприкметника як вираження його семантичного синкретизму. Ад'єктивація дієприкметників. Безособово-предикативні форми дієприкметників на –но, -то.	6	1	2		3					
<i>Разом за змістовим модулем 8</i>	30	6	8		16					
Змістовий модуль 9. Морфологія незмінюваних частин мови (Прислівник. Предикативи. Службові частини мови. Модальні слова. Вигук)										
Тема 40. Прислівник як частина мови. Адвербіалізація і транспозиція прислівників. Розряди прислівників. Тема	5	2			3					
Тема 41. Предикативи. Модальні слова.	5		2		3					
42. Службові частини мови (прийменник, сполучник, частка). Вигук.	5	2			3					
<i>Разом за змістовим модулем 9</i>	15	4	2		9					
Модуль 4. Синтаксис сучасної української літературної мови										
Змістовий модуль 10. Синтаксис простого речення										
Тема 43. Об'єкт синтаксису сучасної української літературної мови. Одиниці синтаксису (речення, словосполучення, синтаксема).	5	1	1		2					
Тема 44. Просте речення. Типи простого речення. Граматична основа простого речення. Структурний, актуальний, семантичний поділ простого речення.	5	1	1		2					

Структурно-семантична схема простого речення.										
Тема 45. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок. Засоби вираження і типи підмета і присудка.	5	1	2		2					
Тема 46. Односкладні речення. Типи односкладних речень. Неповні і неподільні прості речення.	5	1	2		2					
Тема 47. Поширювачі основи простого речення. Члени речення і синтаксеми.	3	0	0		3					
Тема 48. Просте ускладнене речення.	7	2	2		3					
<i>Разом за змістовим модулем 10</i>	30	6	8		16					
Змістовий модуль 11. Синтаксис складного речення										
Тема 49. Складне речення. Типи складних речень.	6	2	2		2					
Тема 50. Складносурядні і безсполучникові складні речення.	6	2	2		2					
Тема 51. Складнопідрядні речення. Складнопідрядні речення розчленованої і нерозчленованої структури. Багатокомпонентні складнопідрядні речення. Типи підрядного зв'язку. Лінійна і рівнева схеми багатокомпонентного складного речення.	8	2	2		4					
Тема 52. Багатокомпонентні складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку. Лінійна і рівнева схеми багатокомпонентного складного речення.	10	2	2		6					
<i>Разом за змістовим модулем 11</i>	30	8	8		14					
Усього годин	210	45	45		120					
Модуль 5. Курсова робота										
ІНДЗ (КР/КП)	90	-	-	-	90					
Усього годин	90	-	-	-	90					
Разом за курсом	300	45	45		210					

* Змістовий модуль кратний 15 годинам.

** За заочною формою підготовка не передбачена

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Тема 3. Система консонантизму і система вокалізму сучасної української літературної мови. Фонематична транскрипція.	1	
2	Тема 4. Комбінаторні і позиційні зміни фонем (асиміляція, акомодация, спрощення в групах приголосних, редукція, вокалізація)	1	
3	Тема 5. Поділ мовленнєвого потоку (фонетична фраза, фонетична синтагма, фонетичний такт /фонетичне слово). Фонетична транскрипція	2	
4	Тема 7. Лексичне значення та його типи. Полісемія і моносемія лексем.	2	
5	Тема 8. Семантична структура лексеми. Типи семем. Типи сем. Методологія компонентного (семно-семемного) аналізу лексеми.	2	
6	Тема 12. Об'єкт морфемології. Морфеміка і морфемологія. Одиниці морфемології (морфема, морф, аломорф).	1	
7	Тема 13. Типи морфем сучасної української мови (структурно-позиційні, матеріальні, функціонально-семантичні).	1	
8	Тема 14. Морфемна структура українського слова. Методологія морфемологічного аналізу.	1	
9	Тема 15. Основа слова. Типи основ.	1	
10	Тема 17. Синтагматичні відношення в дериваційній системі. Морфонологічні зміни.	1	
11	Тема 18. Парадигматичні відношення в дериваційній системі.	1	
12	Тема 19. Способи і типи словотвору.	1	
13	Тема 20. Словотвірні типи і словотвірні моделі. Методологія дериватологічного аналізу	1	
12	Тема 21. Об'єкт морфології. Одиниці морфології (морфологічна форма, формомодель, форматив, морфологічна парадигма)	1	
13	Тема 22. Морфологічні значення і засоби їх вираження. Типи і способи формотворення.	1	
14	Тема 24. Морфологічна класифікація словникового складу сучасної української літературної мови. Частини мови і лексико-граматичні розряди. Явище транспозиції.	2	
15	Тема 26. Категорія роду іменника.	1	
16	Тема 27. Категорія числа іменника	1	
17	Тема 28. Категорія відмінка іменника. Відмінювання іменників. Методологія морфологічного аналізу іменників.	2	
18	Тема 30. Формотворення і словозміна прикметників.	2	
19	Тема 34. Непредикативні категорії дієслова (категорія стану).	1	
20	Тема 35. Непредикативні категорії дієслова (категорія виду).	1	
21	Тема 36. Предикативні категорії дієслова. Категорія часу.	1	
22	Тема 37. Предикативні категорії дієслова: категорія способу, категорія особи.	1	
23	Тема 38. Непредикативні форми дієслова: інфінітив, дієприслівник	2	
24	Тема 39. Дієприкметник в сучасній українській мові. Морфологічні і синтаксичні властивості дієприкметника як вираження його семантичного синкретизму. Ад'єктивація дієприкметників. Безособово-предикативні форми	2	

	дієприкметників на <i>-но, -то</i> .		
25	Тема 41. Предикативи. Модальні слова.	2	
26	Тема 43. Об'єкт синтаксису сучасної української літературної мови. Одиниці синтаксису (речення, словосполучення, синтаксема).	1	
27	Тема 44. Просте речення. Типи простого речення. Граматична основа простого речення. Структурний, актуальний, семантичний поділ простого речення. Структурно-семантична схема простого речення.	1	
28	Тема 45. Просте двоскладне речення. Підмет і присудок. Засоби вираження і типи підмета і присудка.	2	
29	Тема 46. Односкладні речення. Типи односкладних речень. Неповні і неподільні прості речення.	2	
30	Тема 48. Просте ускладнене речення.	2	
31	Тема 49. Складне речення. Типи складних речень.	2	
32	Тема 50. Складносурядні і безсполучникові складні речення.	2	
33	Тема 51. Складнопідрядні речення. Складнопідрядні речення розчленованої і нерозчленованої структури. Багатокомпонентні складнопідрядні речення. Типи підрядного зв'язку. Лінійна і рівнева схеми багатокомпонентного складного речення.	2	
34	Тема 52. Багатокомпонентні складні речення з різними типами синтаксичного зв'язку. Лінійна і рівнева схеми багатокомпонентного складного речення.	2	
	Разом	45	

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до лекційних занять – **0,5 год/1 год. занять (1 година на 1 лекцію);**
- підготовка до практичних занять – **1-2 год/1 заняття;**
- підготовка до семінарських занять – **2-4 год/1 заняття;**
- підготовка до лабораторних робіт – **2-3 год/1 робота;**
- написання рефератів, есе, виконання розрахункових, розрахунково-графічних або графічних робіт, домашньої контрольної роботи, перекладу, аналітичний огляд, аналіз практичних, проблемних ситуацій (обсяг однієї роботи 10-20 аркушів А4) – **мінімум 15 годин на 1 роботу;**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до лекцій	45	
2	Підготовка до практичних занять	90	
3	Підготовка до контрольних заходів	75	
	Разом	210	

Індивідуальне науково-дослідне завдання

Тематика курсових робіт

1. Семантика іменників *pluralia tantum* і *singularia tantum* в українській та англійській мовах
2. Функції нелітературної лексики в публіцистичних текстах

3. Мовленнєвий портрет сучасного студента (в навчальному спілкуванні)
4. Переносне слововживання в науковому тексті / в наукових дефініціях
5. Нормативно-стильові особливості української і російської лексики у фільмах
6. Засоби реалізації фатичної функції в українській мові
7. Мовленнєві засоби діагностування емоційного стану мовця
8. Мовленнєві засоби діагностування естетичного рівня мовця
9. Мовленнєві засоби діагностування віку мовця
10. Мовленнєві засоби діагностування статі мовця
11. Засоби диференціації полісемії та омонімії термінологічної лексики (галузь науки, терміни якої розглядатимуться в роботі, обирає студент)
12. Засоби диференціації міжчастиномовної омонімії іменників
13. Засоби диференціації міжчастиномовної омонімії прикметників
14. Засоби диференціації міжчастиномовної омонімії прислівників
15. Українські прикметники на позначення кольорів та їх переклад англійською мовою
16. Українські юридичні терміни та їх переклад
17. Зміни у складі української морської термінології
18. Семантика і переклад форм ступенів порівняння прикметників
19. Лексичний склад і семантика неозначених займенників (на матеріалі української та англійської мов)
20. Лексичний склад і семантика вказівних займенників (на матеріалі української та англійської мов)
21. Лінгвістична термінологія в змісті підготовки фахівців з прикладної лінгвістики
22. Омонімія лінгвістичних термінів і загальновживаних слів
23. Лексичні неологізми в текстах політологічного змісту
24. Лексичні неологізми в текстах з економіки
25. Конкуренція запозичень і питомої лексики (на матеріалі рекламних текстів)
26. Переносне слововживання в науковому тексті / в наукових дефініціях
27. Семантика похідних прийменників у когнітивному аспекті
28. Лексика ЛСП «Трудова діяльність» у лінгвокультурологічному аспекті
29. Лексика ЛСП «Культура» в лінгвокультурологічному аспекті
30. Лексика ЛСП «Почуття» в лінгвокультурологічному аспекті

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - лекція;
 - пояснення;
 - дискусія;
 - диспут;
 - ілюстрування;
 - демонстрація;
 - відеометод;
 - майстер-клас;
 - тренінг.
- 2) на практичних заняттях:
 - практична робота;
 - фронтальне опитування;
 - частково-пошуковий метод;
 - спостереження.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді;
- тестові роботи;
- самостійні роботи;
- контрольна робота.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу включає в себе оцінки з поточного контролю і оцінки заключного іспиту. У кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок. У проміжних оцінках студент може набрати від 60 балів до 100. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних робіт.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки після досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній з позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їх оцінювання

3-ий семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	8x5 балів = 40 балів	
Поточний модульний контроль	МКР 1 = 20 балів МКР 2 = 20 балів МКР 3 = 20 балів	
Усього	100	

4-ий семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	7x5 балів = 35 балів	
Поточний модульний контроль	МКР 4 = 32 бали МКР 5 = 33 бали	
Усього	100	

5-ий семестр

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Виконання практичних завдань	8x5 балів = 40 балів	
Поточний модульний контроль	МКР 6 = 20 балів МКР 7 = 20 балів МКР 8 = 20 балів	
Усього	100	

Виконання практичних завдань	Критерії оцінювання
5	Практичне заняття виконане у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно і в повному обсязі. Оформлення записів виконання практичного заняття виконане згідно з інструкцією.
4	Практичне заняття виконане у встановлений термін. Усі завдання виконані самостійно і в повному обсязі. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. В оформлення записів виконання практичного заняття наявні незначні відхилення від вимог інструкції.
3	Практичне заняття виконане у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно, але не в повному обсязі (однак не менше 70% від повного обсягу). В оформлення записів виконання практичного заняття наявні незначні відхилення від вимог інструкції..
2	Практичне заняття виконане у встановлений термін. Застосовувалися коректні прийоми аналізу. Усі завдання виконані самостійно, але не в повному обсязі (однак не менше 70% від повного обсягу). В оформлення записів виконання практичного заняття наявні значні відхилення від вимог інструкції (записи не структуровані: не вказано тему, чи план практичного заняття, чи формулювання завдань).
1	Практичне заняття виконане з порушенням встановленого терміну. Застосовувалися некоректні прийоми аналізу. В оформлення записів виконання практичного заняття наявні значні відхилення від вимог інструкції (записи не структуровані: не вказано тему, чи план практичного заняття, чи формулювання завдань).
0	Робота не виконувалася
	Максимальна оцінка студента за компонент програми: 3-ий семестр – 4-й семестр – по 40 балів (8 практичних занять по 5 балів; 5-й семестр – 35 балів (7 практичних занять по 5 балів).

Поточний модульний контроль у формі тестування

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал МКР 1	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Бал МКР 2	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Бал МКР 3	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал МКР 4	12	11	9,5	8,5	7	6	5	3,5	2,5	1
Бал МКР 5	13	12	10,5	9	8	6,5	5	4	2,5	1

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал МКР 6	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Бал МКР 7	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2
Бал МКР 8	20	18	16	14	12	10	8	6	4	2

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал МКР 9	32	29	26	22	19	16	13	10	6	3
Бал МКР 10	33	30	26	23	20	17	13	10	7	3

Правильних відповідей, %	100	90	80	70	60	50	40	30	20	10
Бал МКР 11	65	58	52	45	39	32	26	19	13	6

Підсумковий контроль	Критерії оцінювання
26-40	1. Студент виконав всі завдання підсумкового контролю (контрольного тесту). 2. Студент виконував контрольний тест за графіком. 3. Якість виконання контрольного тесту висока. 4. Студент проявив творчий підхід при виконанні контрольних завдань
16-25	1. Студент виконав всі завдання підсумкового контролю (контрольного тесту). 2. Студент виконував контрольний тест за графіком. 3. Якість виконання контрольного тесту достатня. 4. Студент не виявив творчого підходу при виконанні контрольних завдань
6-15	1. Студент виконав всі завдання підсумкового контролю (контрольного тесту). 2. Студент виконував контрольний тест не за графіком. 3. Якість виконання контрольного тесту не задовільна. 4. Студент не проявив творчий підхід при виконанні контрольних завдань
0-5	1. Студент не виконав всі завдання підсумкового контролю (контрольного тесту). 2. Студент не виконував контрольний тест за графіком. 3. Якість виконання контрольного тесту не задовільна.
	<i>Максимальна кількість балів - 40</i>

Виконання курсової роботи

Параметри оцінювання	Кількість балів	Критерії оцінювання за бальною шкалою
Пояснювальна записка	40	Зміст роботи відповідає обраній темі. Наявні чітке формулювання актуальності теми, адекватні визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження. Методи дослідження обрано відповідно до завдань. Визначено міру розробленості досліджуваної проблеми. Наявні посилання на використану літературу. Відсутні ознаки плагіату (використання чужих праць, текстів без посилання на автора). Оформлення роботи відповідає стандарту, текст роботи відповідає нормам сучасної української літературної мови. У висновках відображено результати розв'язання завдань і реалізованість мети дослідження. Робота виконувалась систематично згідно з укладеним планом виконання курсової роботи і вчасно подана на перевірку науковому керівникові.
	35	Зміст роботи відповідає обраній темі. Наявні чітке формулювання актуальності теми, адекватні визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження. Методи дослідження обрано відповідно до завдань. Визначено міру розробленості досліджуваної проблеми. Наявні посилання на використану літературу. Відсутні ознаки плагіату (використання чужих праць, текстів без посилання на автора). Оформлення роботи відповідає стандарту, текст роботи відповідає нормам сучасної української літературної мови. У висновках відображено результати розв'язання завдань і реалізованість мети дослідження. Робота виконувалась несистематично з порушеннями укладеного плану виконання курсової роботи, хоч і вчасно подана на перевірку науковому керівникові.
	30	Зміст роботи відповідає обраній темі. Наявні чітке формулювання актуальності теми, адекватні визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження. Методи дослідження обрано відповідно до завдань. Визначено міру розробленості досліджуваної проблеми. Наявні посилання на використану літературу. Відсутні ознаки плагіату (використання чужих праць, текстів без посилання на автора). В оформлення роботи наявні деякі відхилення від стандарту, або текст роботи містить окремі відхилення від норм сучасної української літературної мови. У висновках не повною мірою відображено результати розв'язання завдань і реалізованість мети дослідження. Робота виконувалась несистематично з порушеннями укладеного плану виконання курсової роботи і подана на перевірку науковому керівникові пізніше зазначеного терміну.

	20	Зміст роботи відповідає обраній темі. Наявні правильне формулювання актуальності теми, адекватні визначення об'єкта, предмета, мети і завдань дослідження. Методи дослідження обрано відповідно до завдань. Визначено міру розробленості досліджуваної проблеми. Наявні посилання на використану літературу, але для вивчення проблеми використано менше 10 джерел. Відсутні ознаки плагіату (використання чужих праць, текстів без посилання на автора). В оформленні роботи наявні окремі відхилення від стандарту, або текст роботи містить відхилення від норм сучасної української літературної мови. Основні тези роботи розкриті, але недостатньо обґрунтовані, нечітко сформульовано висновки. Робота виконувалась несистематично з порушеннями укладеного плану виконання курсової роботи і подана науковому керівникові пізніше зазначеного терміну.
	15	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, однак не аналізує і не структурує його зміст, виявляє знання і розуміння основних положень і лише за допомогою викладача може виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
	5	Робота не має аналізу і не відповідає вимогам, які пред'являються до курсових робіт. У роботі немає висновків або вони мають декларативний характер.
Ілюстративна частина	20	Презентація чітко організована, доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами Презентація підготовлена відповідно до вимог, що висуваються до академічної презентації.
	15	Презентація чітко організована, однак доповідь супроводжується ілюстративними матеріалами, на які не завжди дається посилання в доповіді. Презентація загалом підготовлена відповідно до вимог, що висуваються до академічної презентації, однак має незначні відхилення від цих вимог.
	10	Ілюстративні матеріали низької якості, в організації презентації спостерігається невпевненість.
	5	Ілюстративні матеріали низької якості, в доповіді немає посилань на ілюстративні матеріали.
Захист роботи	40	Доповідь логічно побудована, студент чітко та стисло викладає основні результати дослідження, показує глибокі знання з питань теми, оперує даними дослідження, вносить пропозиції по темі дослідження, під час доповіді вміло використовує презентацію, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання.
	35	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, дає правильні відповіді на всі запитання, але не завжди упевнений в аргументації, чи не завжди коректно її формулює.
	30	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження, належно обґрунтовує положення роботи, але допускає неточності у відповідях на запитання.

	25	Студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати дослідження але допускає суттєві неточності у відповідях на запитання, не завжди належно обґрунтовує положення роботи.
	20	Студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, намагається дати відповідь на поставлені Запитання і робить спроби аргументувати положення роботи.
	15	Студент невпорядковано викладає основні результати дослідження робить спроби аргументувати положення роботи, надає неповні, поверхові, необґрунтовані відповіді на поставлені питання.
	10	Студент демонструє задовільні знання з теми дослідження, але не може впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії та належно обґрунтувати положення роботи.
	5	Студент невпорядковано викладає основні результати дослідження, не спроможний дати відповідь на запитання, відстоювати свою позицію

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Семестр 3

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T3	Практичне заняття 1	5		
	T4	Практичне заняття 2	5		
	T5	Практичне заняття 3	5		
ПМК		МКР 1	20		
ЗМ 2	T8	Практичне заняття 4	5		
	T11	Практичне заняття 5	5		
		МКР 2	20		
ЗМ 3	T13	Практичне заняття 6	5		
	T14	Практичне заняття 7	5		
	T15	Практичне заняття 8	5		
ПМК		МКР 3	20		
Сума			100		

Семестр 4

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 4	T17	Практичне заняття 9	5		
	T18	Практичне заняття 10	5		
	T20	Практичне заняття 11	5		
ПМК		МКР 4	12		
ЗМ 5	T21	Практичне заняття 12	5		
	T22	Практичне заняття 13	5		
	T23	Практичне заняття 14	5		
	T24	Практичне заняття 15	5		
ЗМ 6	T 26 T 27	Практичне заняття 16	5		
	T 28	Практичне заняття 17	5		
ПМК		МКР 5	10		
ЗМ 7	T 30	Практичне заняття 18	5		

ПМК	МКР 6	15		
Сума		100		

23

Семестр 5

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 8	T35	Практичне заняття 19	4		
	T36	Практичне заняття 20	4		
	T37	Практичне заняття 21	4		
	T38	Практичне заняття 22	4		
	T39	Практичне заняття 23	4		
ПМК		МКР 8	10		
ЗМ 9	T41	Практичне заняття 24	4		
ПМК		МКР 9	10		
ЗМ 10	T43	Практичне заняття 25	4		
	T44	Практичне заняття 26	4		
	T45	Практичне заняття 27	4		
	T46	Практичне заняття 28	4		
	T47	Практичне заняття 29	4		
	T48	Практичне заняття 30	4		

ЗМ 11	T49	Практичне заняття 31	4		
	T50	Практичне заняття 32	4		
		Практичне заняття 33	4		
	T51	Практичне заняття 34	4		
		Практичне заняття 35	4		
	T52	Практичне заняття 36	4		
ПМК		МКР 11	10		
Сума			100		100

24

Оцінювання за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 40	до 20	до 40	100

9. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

Наочним матеріалом для лекційних занять послужить друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць і опорних схем, презентацій, а також зразки лінгвістичного аналізу текстів.

На практичних заняттях прислужиться використання карток із вправами.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання довідників із лінгвістичного та філологічного аналізу текстів, а також комп'ютерних програм із пошуку ключових слів та інших інформаційних-пошукових систем.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Гороф'янюк І. В., Павлушенко О. А., Павликівська Н. М., Прокопчук Л. В. Сучасна українська літературна мова: підготовка до атестації : навчальний посібник для підготовки здобувачів СВО бакалавр галузі знань 01 Освіта / Педагогіка, 03 Гуманітарні науки, спец. 014 Середня освіта (Українська мова і література), 035 Філологія. Українська мова та література. Вінниця : Твори, 2021. 158 с.
2. Граматика сучасної літературної мови. Морфологія [автори: І. Р. Вихованець, К. Г. Городенська, А. П. Загнітко, С. О. Соколова; за ред. К. Г. Городенської]. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
3. Караман С. О. Сучасна українська літературна мова : навч. посібник для студ. вищ. навч. закл. / С. О. Караман, О. В. Караман, М. Я. Плющ та ін. ; за ред. С. О. Карамана. К. : Літера ЛТД, 2011. 560 с.
4. Резван О. О. Сучасна українська літературна мова. Частина 1 : конспект лекцій для студентів 2 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 – Філологія / О. О. Резван, А. М. Приходько ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. 172 с.
5. Сучасна українська літературна мова: Лексикологія. Фонетика : підручник / А. К. Мойсеєнко, О. В. Бас-Кононенко, В. В. Бондаренко та ін. К. : Знання, 2010. 270 с.
6. Сучасна українська літературна мова: Морфологія. Синтаксис : підручник / А. К. Мойсеєнко, І. М. Арібжанова, В. В. Коломийцева ін. К. : Знання, 2010. 374 с.
7. Сучасна українська літературна мова: практикум / О. Є. Хомік, Р. Л. Сердега. Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 204 с.
8. Шкурятяна Н. Г., Шевчук С. В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс : Навч. посібник. К. : Вища шк., 2007. 823 с.
9. Шевельов Ю. Історична фонологія української мови: Перекл. з англ. Харків : Акта, 2002. 1054 с.

Допоміжна література

10. Розгон В. В., Гонца І. С. Сучасна українська літературна мова: навчально-методичний посібник. Умань : ВПЦ «Візаві», 2021. 373 с.
11. Сучасна українська літературна мова : навч. комплекс / Г. К. Барилова, Т. І. Должикова, М. В. Кравченко, І. В. Мілева. 2-ге вид. переробл. і доповн. Старобільськ, 2021. 290 с.
12. Щербак О. В. Стилїстика публіцистичних кінотекстів із погляду лінгвосеміотики. *Записки з українського мовознавства* : Вип. 29. : 36. наук. праць = *Opera in linguistica ukrainiana* : Fascicullum 29 / Головний ред. Ж. В. Краснобаєва-Чорна. Одеса : «ПолиПринт», 2022. С. 368–379.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

- <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/> (Український лінгвістичний портал «Словники України» онлайн)
- <http://sum.in.ua/> (Словник української мови: в 11 т.)
- <https://sum20ua.com/> (Словник української мови онлайн: у 20 т.)
- <http://appling.in.ua/pages/dictionaries.php> (Словники)
- <http://appling.in.ua/pages/catalogs.php> (Каталоги наукової, довідкової, навчальної літератури, наукових періодичних видань)
- <http://appling.in.ua/pages/concepts.php> (Антологія концептів)